

1e Berap 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Programma 1: De gemeente waar het goed wonen is	6
Programma 2: Een leefbare gemeente	7
Financiële positie.....	8
Afwijkingen	9
Risico's en verwachtingen	11
Grondexploitatie	12
Begrotingswijziging	14
Onvoorzien	15

Inleiding

Hierbij ontvangt u de eerste bestuursrapportage (berap) over 2025.

In deze eerste bestuursrapportage lichten we voornamelijk de financiële afwijkingen toe. Omdat deze Berap meteen na het eerste kwartaal opgesteld wordt, is het nog te vroeg in het jaar om al een inhoudelijke toelichting te geven op de gestelde doelen en acties. Alleen daar waar wij al grote afwijkingen constateren of voorzien, wordt een toelichting gegeven.

Wij stellen u voor:

De 1e bestuursrapportage 2025 vast te stellen en de afwijkingen middels een begrotingswijziging te verwerken in de Programmabegroting 2025;

1. Het voorbereidingskrediet voor de ontwikkeling van Lenteleven op te hogen met een bedrag van € 203.858;
2. Het voorbereidingskrediet voor de ontwikkeling van Biezenakker op te hogen met een bedrag van € 246.955;
3. Aanvraag voor een voorbereidingskrediet voor de ontwikkeling van Voorbroek met een bedrag van € 60.000.

Verloop saldo begroting (x 1.000)	
Saldo programmabegroting 2025-2028	557
Afwijkingen 1e berap	223
Nieuw saldo begroting	780

Programma 1: De gemeente waar het goed wonen is

Doelen en acties

-1.6 Minder energie verbruiken, meer duurzame energie opwekken

De Toekomstbestendig Wonen Lening is eind maart (tijdelijk) gestopt, omdat de cofinanciering van de provincie gestopt is. Een eventuele herstart is pas in 2026. De landelijke regeling, het warmtefonds, blijft wel beschikbaar.

Programma 2: Een leefbare gemeente

Doelen en acties

-2.5 Participeren voor iedereen

Begin 2025 is er een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen JAWS, Anton Tijdinkschool en Oude IJsselstreek. Het doel hiervan is minimaal 4 inwoners in 2025 een leerwerktraject aan te bieden binnen de techniek sector, met aansluitend een arbeidsovereenkomst.

Op dit moment is 58% van de Oekraïners aan het werk. Er wordt nog steeds loopbaanbegeleiding ingezet voor deze doelgroep.

Financiële positie

Afwijkingen

Pgr	Tkvd	Omschrijving	Afwijking	Toelichting op de afwijking
1	0.3	De Wesenthorst	9.000	Diverse contracten voor het onderhoud van het pand De Wesenthorst zijn opgezegd.
1	0.3	Kantoor Frank Daamenpand	-24.000	Het huurcontract met de huurder van het Frank Daamenpand is opgezegd per eind april 2025.
1	2.1	Klein onderhoud wegen	-40.000	Met name Alliander en Vitens verrichten veel werkzaamheden in onze grond. Hierdoor ontstaan er meer herstelwerkzaamheden aan wegen en stoepen. Er ligt hier een relatie met de extra inkomsten uit degeneratievergoedingen.
1	2.1	Reguleren openbare ruimte	-40.000	Voor een samenwerkingsovereenkomst met Liander hebben wij een procesmanager ingehuurd. Dit proces heeft in 2024 vertraging opgelopen en wordt verwacht dat deze in 2025 worden vervolgd.
1	2.1	Reguleren openbare ruimte	80.000	De extra inkomsten heeft 2 oorzaken namelijk, Alliander is bezig met het verzwaren van het ondergrondse netwerk en Vitens vervangt de broze leidingen waarvoor zij degeneratievergoedingen betalen.
1	5.2	Sportcomplexen	9.000	Jaarlijkse indexering (prijspel septemer) van de exploitatie- en huurbijdrage van de sportcomplexen De Paasberg, IJsselweide en Van Pallandt.
1	5.2	Gymzaal Lichtenberg	-5.000	Hogere kosten aan schoonmaakonderhoud van gymzaal Lichtenberg.
1	5.7	Groenvoorzieningen	-70.000	In 2023 is besloten om de stijgende kosten uit de aanbesteding van het gazonmaaaien op te nemen voor de duur van de overeenkomst, tot en met 2024. Inmiddels is er voor gekozen om het gazonmaaaien niet in eigen beheer uit te voeren, waardoor de kostenstijging uit 2023 structureel is geworden.
1	5.7	Boombeheer	-74.200	De afwijking is 74.200. Uit onderzoek blijkt dat 130 bomen in Varsseveld gekapt moeten worden. Dit vanwege een verhoogde grondwaterstand waardoor wortels afsterven. De bomen zijn verzakt en sterven af. De kosten voor de herplant en nazorg van de nieuwe bomen zijn geschat op 50.000. De extremere klimaatomstandigheden hebben ook weerslag op de bomen bij begraafplaats Rentinkkamp. Om de bomen te kunnen behouden is groeiplaatsverbetering noodzakelijk. De kosten voor het behoud van de bomen in Rentinkkamp zijn 24.200. De afwijkingen zijn incidenteel, echter gaat dit in de toekomst vaker voorkomen.
1	8.3	Omgevingsvergunningen Wonen	90.000	Begroting was nog op basis van invoering van het stelsel voor de kwaliteitsborging voor verbouw. Deze is voorlopig uitgesteld tot 2026. Hiernaast zorgen een paar grote projecten en de woningbouwimpuls ook voor een impuls in de leges. Verwachting is dat dit jaar 500.000 aan legesinkomsten gehaald worden. Dit is 140.000 meer dan begroot. Tegenover hogere opbrengsten staan ook hogere kosten aan extern advies. Naar verwachting is dit 50.000 meer.
2	5.3	Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek (CEPA)	-5.000	In het bestuurlijk overleg Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek is afgesproken om de gemeentelijke bijdrage per gemeente te indexeren.
2	5.6	Bibliotheek	-116.236	Met een aantal eenvoudige en eenmalige investeringen in onze bibliotheekvestigingen zijn wij klaar voor de toekomstige brede taak van de bibliotheek. Hiervoor ontvangen wij incidenteel middelen (2025 en 2026), deze zitten in de Algemene Uitkering.
3	3.1	Regionale Samenwerking	-15.000	Het betreft een eenmalige, incidentele bijdrage aan de gemeente Doetinchem voor de organisatie van Koningsdag 2025.
3	3.3	Markten	-16.000	De kosten voor markten zijn al enkele jaren hoger dan begroot door hogere energiekosten en uitbesteed werk. De marktgelden zijn de afgelopen jaren niet geïndexeerd.
3	4.1	Onderwijsvergoedingen	-50.000	Vanwege een nieuwe systematiek betalen we de vergoedingen niet vier keer maar één keer per jaar uit, voorafgaand aan het nieuwe schooljaar. Dit is gebaseerd op de beleidsregel bekostiging gebruik lokalen bewegingsonderwijs (december 2024). Op deze manier sluiten we weer aan bij de bedoeling van de beleidsregel bekostiging gebruik lokalen bewegingsonderwijs. In dit overgangsjaar komt het totaal aan kosten voor de vergoeding gebruik lokalen bewegingsonderwijs, daarom incidenteel ongeveer 50.000 hoger uit.
4	7.4	Omgevingsvergunningen Milieu	-50.000	2025 is het eerste jaar dat milieuleges worden geheven. Aangezien er nog eerst aanvragen van vorig jaar worden afgehandeld waar geen leges op van toepassing is, zullen de leges inkomsten lager uitvallen.
99	0.61	OZB woningen	120.000	De verwachte afwijking is 120.000. De oorzaak hiervan is dat in oktober 2024 het tarief OZB woningen is berekend met een totale economische waarde van alle woningen die lager was dan de daadwerkelijke waarden in februari 2025 toen de aanslagen OZB zijn opgelegd. Hierdoor zijn de opbrengsten hoger uitgevallen. Een werkelijke hogere economische waarde heeft uiteindelijk een negatief effect op de algemene uitkering, omdat daarmee de algemene uitkering wordt gecorrigeerd. Het negatieve effect hiervan zien wij echter pas in de meicirculaire 2025 en kan pas meegenomen worden in de 2e berap 2025.

Pgr	Tkvd	Omschrijving	Afwijking	Toelichting op de afwijking
99	0.62	OZB niet woningen	-15.000	De verwachte afwijking is 15.000. De oorzaak hiervan is dat in oktober 2024 de tarieven OZB niet-woningen zijn berekend met een totale economische waarde van alle niet-woningen die iets hoger was dan de daadwerkelijke waarden in februari 2025 toen de aanslagen OZB niet-woningen zijn opgelegd. Hierdoor zijn de opbrengsten iets lager uitgevallen.
99	3.4	Toeristenbelasting	60.000	De verwachting is dat de opbrengsten Toeristenbelasting 60.000 hoger zullen zijn dan begroot. Dit komt door een toename van het aantal ondernemers en de bezettingsgraad van de huidige ondernemers is ook iets toegenomen. Tevens zit in dit bedrag een positief resultaat over boekjaar 2024 van ongeveer 50.000. De definitieve opbrengsten zijn pas in het tweede kwartaal van 2026 bekend omdat dan pas de aanslagen Toeristenbelasting 2025 worden opgelegd.
4	7.4	Bodemsanering	-30.000	De afwijking is 30.000. Dit zijn de kosten die incidenteel gemaakt moeten worden voor de bodemsanering op de locatie Borgsche Rieten om zo deze locatie geschikt te maken voor de flexwoningen. Het is de planning dat dit in Q2 van 2025 wordt uitgevoerd.
99	0.7	Algemene uitkering*	717.974	De primitieve begroting 2025 is gebaseerd op de cijfers van de meicirculaire 2024. Vervolgens worden bij de 1e berap 2025 de effecten van de septembercirculaire en decembercirculaire verwerkt. Het voordeel op de algemene uitkering wordt grotendeels bepaald door de ontwikkelingen van het volume accres vanuit de decembercirculaire 2024, hoeveelheidsverschillen, taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen. Daarnaast is er een afrekening geweest over de jaren 2022 en 2024. Ze zijn als volgt te specificeren: Algemene ontwikkelingen AU (incl. taakmutaties) + 253.914 DU Openbare bibliotheken + 116.236 DU Wet betaalbare huur + 34.824 IU Participatie + 51.600 Afrekening voorgaande dienstjaren + 261.400
4	1.2	Wet betaalbare huur	-34.824	Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van de wet betaalbare verhuur. Hiervoor ontvangen wij middelen, die in de Algemene Uitkering zitten.
2	6.3	Schuldhulpverlening	-46.000	De afwijking bedraagt 46.000. In de begroting 2025 van de SON zat een rekenfout m.b.t. de doorbelasting. De kosten voor 2025 vallen daarom hoger uit. Verder is in de begroting rekening gehouden met de financiële consequentie van de rentematiging (totaal 34.000). Tot slot valt de subsidie aan SchuldHulpMaatje hoger uit en was geen rekening gehouden met de subsidie aan de Voedselbank (totaal 12.000)
2	6.3	BUIG	-220.000	De BUIG inkomsten vallen 250.000 hoger uit. De uitkeringskosten voor de algemene bijstand vallen naar verwachting hoger uit, mede als gevolg van een toename van het aantal inwoners met een Participatiewet uitkering (400.000), terwijl de terugvorderingen lager worden begroot (80.000). De kosten van de IOAW - een uitlooptegeling - zullen naar verwachting lager uitvallen (10.000). LKS toont een beeld dat in lijn ligt met 2024.
2	6.3	Bijzondere bijstand	-51.000	De diverse onderdelen binnen de bijzondere bijstand zijn aangescherpt, waarbij de realisatie 2024 als uitgangspunt is genomen.
2	6.91	Regionale Samenwerking MOSD	-45.000	De kosten van de samenwerkingstaken stijgen als gevolg van de loon- en prijsindex. Verder vindt er een - incidentele - uitbreiding van de formatie plaats. Tot slot is de wijze van regionale inkoop van essentiële functies gewijzigd. Dit alles leidt tot een afwijking van 45.000 waarvan 21.000 als incidenteel kan worden aangemerkt.
2	6.1	Adviesraad	-6.500	De vergoeding aan de leden en de voorzitter is op basis van de Regeling Adviesraad gewijzigd (verhoogd).
2	6.821	Lokale Toekomsttuin	150.000	Er ligt nog geen concreet plan klaar. Oorzaak is dat nog onduidelijk is hoe deze ontwikkeling er op regionaal niveau uit gaat zien, wat dit van ons vraagt en welke ruimte er ontstaat om lokaal stappen te ondernemen.
2	6.1	Uitvoering Inburgering	-7.500	Zichtbaar is dat er op dit moment meer aanvragen voor gezinshereniging worden gedaan door alleenstaande minderjarige vreemdelingen en statushouders. Hiervoor dienen we extra trajecten in te kopen bij Vluchtelingenwerk, die ondersteunen bij de aanvraag.
2	6.4	Wet sociale werkvoorziening STOER	-51.600	Het Rijk compenseert gemeenten via de integratie-uitkering Participatie (IU Participatie) vanaf 2025 voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel (LIV) in de sociale werkvoorziening. Bedrag is zichtbaar als ontvangst in de algemene uitkering.
Totale verwachte afwijking			223.114	

Bedragen x €1

*De algemene uitkering heeft effect op meerdere programma's

Risico's en verwachtingen

Pgr	Tkvd	Omschrijving	Toelichting op de afwijking
4	7.4	Omgevingsdienst Achterhoek(ODA)	De effectiviteit en slagvaardigheid van de omgevingsdiensten moet gelet op diverse rapportages van de afgelopen jaren en de grote transitieopgaven (de energietransitie, de stikstofopgave, woningbouwopgave, klimaatadaptatie en circulariteit) waar Nederland voor staat worden versterkt. Hiervoor is in samenspraak met alle bestuurlijke geledingen een programma (InterBestuurlijkProgramma versterking VTH) opgesteld op welke wijze deze versterking vorm moet krijgen. Uit de uitkomst van dit programma, dat ook een wettelijke basis gaat krijgen, blijkt dat de Omgevingsdienst Achterhoek voor een grote uitdaging staat. Het management van de ODA heeft hiervoor (financiële) voorstellen in voorbereiding die nog door het AB moeten worden vastgesteld. De Raad zal hierover worden geïnformeerd en kan zienswijzen indienen over deze voorstellen.

Grondexploitatie

Inleiding

In april 2021 heeft de gemeenteraad vijf uitleglocaties vastgesteld voor de ontwikkeling van grootschalige woningbouw binnen onze gemeente. Daarbij gaat het om de volgende locaties: De Tuit in Varsseveld (voorheen Varsseveld West), 't Hiddink in Varsseveld (voorheen Varsseveld Noord), Biezenakker in Uift, Lentelven in Gendringen en Voorbroek in Terborg. Samen met de transformatie van de Wesenthorst in Uift en De Keurkamer in Uift kunnen we deze zeven projecten duiden als grootschalige ontwikkellocaties die in voorbereiding zijn binnen gemeente Oude IJsselstreek.

In november 2021 is het voorstel aangenomen om na behandeling van de startnotitie voor Varsseveld De Tuit niet elke stap in het proces aan de raad ter besluitvorming voor te leggen, maar de startnotitie en het locatiepaspoort alleen door het college te laten bekrachtigen. Daarmee vervalt echter ook het moment waarop normaliter de raad besluit over het opvoeren van een voorbereidingskrediet voor een dergelijk project. Bij de behandeling van de startnotitie Lentelven en Biezenakker is voorgesteld om de start en de stand van zaken van de voorbereidingskredieten voor deze locaties in de bestuursrapportage op te nemen. Met het opstellen van de eerste bestuursrapportage 2025 wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd ten behoeve van het opstellen van een startnotitie en locatiepaspoort voor Voorbroek in Terborg. Ook wordt een aanvullend voorbereidingskrediet ten behoeve van de verdere ontwikkeling van Biezenakker in Uift en Lentelven in Gendringen aangevraagd. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt dit nader toegelicht.

Voorbroek in Terborg

Het college heeft op 3 december 2024 de startnotitie voor de ontwikkeling van Voorbroek in Terborg vastgesteld. Een bijlage bij de startnotitie betreft de raming van de te verwachten plankosten voor het opstellen van de startnotitie en het locatiepaspoort. Dan hebben we het over de interne uren van de diverse vakdisciplines, de inzet van externe adviseurs en onderzoekskosten. De kosten voor het opstellen van de startnotitie en het locatiepaspoort zijn afgerond op € 60.000 begroot. Met het opstellen van de eerste bestuursrapportage 2025 wordt de raad dan ook gevraagd om het voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen.

Als gemeente zijnde hebben we geen grondpositie in het beoogde plangebied. In 2024 hebben de eerste gesprekken plaatsgevonden met eigenaren / ontwikkelaars met het oog op de ontwikkeling van het plangebied. De intentie is dat wij als gemeente de ontwikkeling gaan faciliteren en dat de ambtelijke kosten verhaald worden op de initiatiefnemers middels een te sluiten overeenkomst.

Biezenakker in Uift

In juni 2023 heeft het college het locatiepaspoort voor Biezenakker vastgesteld. Vervolgens is in de 2e helft van 2023 en de 1e helft van 2024 gewerkt aan het stedenbouwkundig plan, deze dient als basis voor het opstellen van het TAM - IMRO plan (voorheen bestemmingsplan). Het stedenbouwkundig plan is in juli 2024 door het college vastgesteld.

In de 2e helft van 2024 is aan het TAM-IMRO plan gewerkt, maar door uitkomsten van onderzoeken en gesprekken met grondeigenaren hebben we aanpassingen moeten doorvoeren in het stedenbouwkundig plan. Dit heeft ervoor gezorgd dat er meer kosten zijn gemaakt en de planning is verschoven. In de 1e helft van 2025 werken we verder aan het opstellen van het TAM IMRO plan, zodat we deze naar verwachting in augustus of september in procedure kunnen brengen.

Tot en met het opstellen van de 2e bestuursrapportage 2024 is in totaliteit een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 849.396. Deze is als volgt tot stand gekomen:

- Een bedrag van € 298.080 via de 1e berap 2022 voor het opstellen van de startnotitie, het locatiepaspoort en een deel van het stedenbouwkundig plan;
- Een aanvullend voorbereidingskrediet van € 439.969 in verband onder meer het uitvoeren van een uitgebreid proefsleuvenonderzoek en het doorvoeren van noodzakelijk gebleken aanpassingen in het stedenbouwkundig plan;
- En tot slot een bedrag van € 111.347 voor o.a. het opstellen van het TAM IMRO plan en het bijbehorende kostenverhaal.

Op dit moment is de verwachting dat we niet met het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet uit de voeten kunnen. Voor de inzet van het projectteam, het afronden van de benodigde onderzoeken, het opstellen van het TAM IMRO plan en het maken van een begin met de civieltechnische uitwerking vraagt een **aanvullend voorbereidingskrediet van € 246.955** voor de periode tot aan het in procedure brengen van het TAM IMRO plan. Het totaal voorbereidingskrediet komt, na het verstrekken van het aanvullend benodigd voorbereidingskrediet, uit op een bedrag van € 1.096.350 op peildatum 1 januari 2025.

Bij het vaststellen van het TAM IMRO plan door de raad voor deze ontwikkeling worden de tot dan toe gerealiseerde planontwikkelingskosten ingebracht in de te openen gemeentelijke grondexploitatie.

Lenteleven in Gendringen

In juni 2023 heeft het college het locatiepaspoort voor Lenteleven vastgesteld. Vervolgens is in de 2e helft van 2023 en de 1e helft van 2024 het stedenbouwkundig plan opgesteld, deze dient als basis voor het TAM - IMRO plan (voorheen bestemmingsplan). Het stedenbouwkundig plan is in juli 2024 door het college vastgesteld.

In de 2e helft van 2024 is volop gewerkt aan het TAM IMRO plan inclusief het bijbehorende kostenverhaal. Het TAM IMRO plan is in concept gereed. De periode vanaf de 2e helft van 2024 tot aan het moment van schrijven van de 1e berap 2025 stond in het teken van het voeren van gesprekken met de grondeigenaren om tot een samenwerking te komen. Als gevolg van deze gesprekken, is het in procedure van het TAM IMRO plan opgeschoven. De verwachting is dat in juni 2025 het TAM IMRO plan in procedure gebracht kan worden.

Tot en met het opstellen van de 2e bestuursrapportage 2024 is in totaliteit een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 677.425 en is als volgt tot stand gekomen:

- Een bedrag van € 268.630 via de 1e berap 2022 voor het opstellen van de startnotitie, het locatiepaspoort en een deel van het stedenbouwkundig plan inclusief de bijbehorende onderzoeken;
- Een aanvullend voorbereidingskrediet van € 369.620 via de 2e berap 2023 voor het o.a. doorvoeren van noodzakelijk gebleken aanpassingen in het stedenbouwkundig plan;
- En tot slot een bedrag van € 39.175 via de 2e berap van 2024 voor o.a. het opstellen van het TAM IMRO plan en het bijbehorende kostenverhaal.

Op dit moment is de verwachting dat we niet met het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet uit de voeten kunnen. Het afronden van enkele onderzoeken, het opstellen van het TAM IMRO plan, de inzet van het projectteam en het maken van een begin met de civieltechnische uitwerking vraagt een **aanvullend voorbereidingskrediet van € 203.858** voor de periode tot aan het in procedure brengen van het TAM IMRO plan. Het totaal voorbereidingskrediet komt, na het verstrekken van het aanvullend benodigd voorbereidingskrediet, uit op een bedrag van € 881.283 op peildatum 1 januari 2025.

Bij het vaststellen van het TAM IMRO plan door de raad voor deze ontwikkeling worden de tot dan toe gerealiseerde plantontwikkelingskosten ingebracht in de te openen gemeentelijke grondexploitatie.

Begrotingswijziging

Pgr	Begrotingswijziging (x1.000)	Saldo
1	De gemeente waar het goed wonen is	-65
2	Een leefbare gemeente	-399
3	De werkende gemeente	-81
4	De dienstverlenende gemeente	-115
5	Bedrijfsvoering/ overhead	-
99	Algemene dekkingsmiddelen	883
Saldo begrotingswijzigingen		223

Budgettair neutrale wijzigingen

Pgr	Begrotingswijziging (x1.000)	Uitgaven	Inkomsten	Toelichting
1	De gemeente waar het goed wonen is	8.531	8.383	Spuk energiearmoede, Spuk CDOKE, Spuk Lage labels, Wegen en bermen, Groenvoorzieningen, Openbare ruimte, Accommodaties, Flexwonen(SGW- gelden), Bouwgrondexploitaties, Biodiversiteit en landschap.
2	Een leefbare gemeente	81	31	Spuk Gala, Spuk lokaal sportakkoord, Cultuurverbinder, Spuk welzijn op recept, Spuk versterking kennis en advies GGD
3	De werkende gemeente	129	133	Onderwijshuisvesting, Achterhoek food
4	De dienstverlenende gemeente	10	10	Begraafplaatsen, Begraafrechten
5	Bedrijfsvoering/ overhead	-50	144	Cultuurverbinder, Reserve wegen
99	Algemene dekkingsmiddelen	-	-	
Saldo begrotingswijzigingen		8.701	8.701	

Onvoorzien

Op basis van wet- en regelgeving is in de begroting een stelpost onvoorzien opgenomen. Dit is ongeveer € 50.000 per jaar. Om van de stelpost onvoorzien gebruik te maken, moet het doel voldoen aan de 3 O's: onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar.

Onvoorzien begroting 2025 (x 1.000)	Aanwending	Nog te besteden
Primitieve begroting beginstand		50
Stand 1-5-2025	-	50

